

J&E

Asjakohane hindamine

Võimas vahend
Euroopa looduse
kaitseks

Asjakohane hindamine

Asjakohane hindamine – Võimas vahend Euroopa looduse kaitseks

Estonian translation

© 2016 Justice and Environment (J&E)

Contact coordinator: info@justiceandenvironment.org

The preparation of this document received funding from the Central European Initiative. The sole responsibility for the present document lies with the authors and CEI is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

1. Mis on „asjakohane hindamine“?

Asjakohane hindamine on mehhanism, mis kaitseb Natura 2000 alasid kahjuliku inimtegevuse, eriti ehitusplaanide ja –projektide mõju eest. Sisuliselt nõuab see planeeritud tegevuste võimalike mõjude hindamist enne tegevuslubade andmist. Kui planeeritav tegevus võib avaldada Natura-alale negatiivset mõju, tuleb otsida mõju välistavaid ja vähendavaid meetmeid. Ilma asjakohase hindamiseta ei või projekti või kava lubada.

Asjakohane hindamine on sätestatud EL loodusdirektiivi (92/43/EMÜ) artiklis 6. Ent see pole veel kõik - Euroopa Kohus on hindamise reegleid oma lahendites oluliselt täpsustanud.

2. Kuidas see toimib?

EL loodusdirektiiv näeb ette, et iga kava või projekti, millel võib Natura 2000 alale („erikaitseala“ või „Ühenduse tähtsusega ala“) olla oluline mõju, tuleb enne loa saamist asjakohaselt hinnata. Kavad ja projektid on mõisted, mida tuleb tõlgendada laialt; need võivad olla kas planeeringud, ehituslood või muu sekkumine looduskeskkonda, mis võib kahjustada ala terviklikkust.

3. Asjakohane hindamine koosneb 4 etapist

1. Eelhindamine – määrab kindlaks, kas kava või projekt võib asjaomasele alale olulist mõju avaldada. Olulise mõju esinemist eeldatakse alati, v.a juhul kui on tõendatud, et projekt ei kahjusta asjaomase ala kaitse-eesmärke.

2. Asjakohane hindamine – tuvastatakse võimalik negatiivne mõju ja ala ohustamise määr. Hindamine peab põhinema parimatel teaduslikel saavutustel ja projekti alale avaldavaid mõjusid tuleb võtta arvesse koosmõjus teiste tegevustega. Selles staadiumis otsitakse ja hinnatakse ka võimalikke leevendusmeetmeid. Kui kava või projekt võib kahjustada asjaomase ala terviklikkust isegi leevendusmeetmete kasutamise korral, ei või pädevad siseriiklikud asutused reeglina tegevusluba välja anda.

3. Alternatiivide kaalumine – juhul kui kava või projekt kahjustab ala terviklikkust, tuleb järgmise sammuna otsida mittekahjulikke alternatiive (nt valida sadamale teine asukoht).

4. Erandi tegemine – kui ei leidu paremaid valikuid, siis võib kava või projekti lubada vaid erandkorras, tingimusel, et esinevad ülekaalukad üldised huvid. Projektidele, mis ei ole ülekaalukates avalikes huvides, ei tohi luba väljastada. Kui luba antakse erandkorras, tuleb rakendada hüvitusmeetmeid projektist tulenevate kahjude hüvitamiseks.

4. Rohkem infot asjakohase hindamise kohta

- [J&E lühike juhis asjakohase hindamise reeglite ja kohtupraktika kohta](#) (2016)
- [Keskkonnaministeeriumi veebileht Natura 2000 võrgustiku kohta](#)
- [European Commission home page on Nature Directives](#) (inglise keeles)